

VIDEVELFÆRD

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

FORÆLDRE SAMMEN – HVER FOR SIG

Evaluering af et konflikthåndteringsforsøg i Statsforvaltningen

Indhold

- 3 Forældre sammen – hver for sig
- 4 Statsforvaltningens normale sagsbehandling
- 6 Sagsbehandlingen i *Forældre sammen – hver for sig*
- 7 Forældre i projektet og kontrolgruppen
- 8 Færre, men tilfredse deltagere i kursusforløbet
- 10 Forbedret evne til at forstå og støtte børn
- 11 Forældre på kursus får et bedre samarbejde og færre konflikter
- 12 Færre juridiske afgørelser og retssager
- 13 Begrænset betydning for børns og forældres trivsel
- 14 Stor effekt blandt familier med højt konfliktniveau
- 15 Konklusion: *Forældre sammen – hver for sig* giver gode redskaber til konflikthåndtering

Forældre sammen – hver for sig

I dag er det næsten lige så normalt at blive skilt som at blive sammen. De fleste forældre kan selv håndtere problemstillingerne, når de går fra hinanden, men for nogle går tingene desværre i hårdknude. I de situationer, hvor forældrene ikke kan blive enige om forældremyndigheden, samværet og bopælen, havner sagen i Statsforvaltningen.

Forældre sammen – hver for sig er et projekt, som er blevet tilbudt på forsøgsbasis til skilte forældre (tidligere gifte, tidligere samlevende samt forældre, der har fået børn uden at have boet sammen) i Statsforvaltningens afdelinger i Odense og Aabenraa. Projektet har kørt fra 1. januar 2016 til 31. december 2018, og omkring 3.000 forældrepar har deltaget i dele af eller hele projektet. Hovedformålet med *Forældre sammen – hver for sig* har været at hjælpe forældrene med at opbygge deres samarbejdsrelation, reducere konfliktniveauet og forbedre deres evne til at støtte deres børn. Et andet formål med indsatsen har været, at færre sager om forældreansvar ender med juridisk behandling i Statsforvaltningen eller ved domstolene.

I dette hæfte kan du læse evalueringen af projektet – herunder hvordan det er opbygget og hovedresultaterne. Hvis du er interesseret i at gå mere i dybden med metode og resultater, kan du læse rapporten "Forældre sammen – hver for sig. Effektevaluering af et konflikthåndteringsforsøg i Statsforvaltningen".

Derudover er der tidligere udkommet to rapporter, hvoraf den ene, "Midtvejsevaluering af 'Forældre sammen – hver for sig'", evaluerer implementeringen af projektet, mens den anden "Forældrekonflikter efter samlivsbruddet" blandt andet kategoriserer Statsforvaltningens sager efter konfliktniveau og risikofaktorer.

Hvem står bag projektet?

Forældre sammen – hver for sig er finansieret af satspuljen. Konceptet for projektet er udviklet af Center for Familieudvikling. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd har over en 3-årig periode evalueret effekten af projektet.

Statsforvaltningens normale sagsbehandling

Skilte familier, der ender i det familieretlige system (Statsforvaltningen eller domstolene), har generelt flere sociale problemer og et højere konfliktniveau, end de fleste andre familier. Når familierne begynder deres forløb i Statsforvaltningen, trives både børn og voksne ofte dårligt.

Forældrene henvender sig som udgangspunkt til Statsforvaltningen for at få hjælp til at indgå aftaler omkring samvær, barnets bopæl og forældremyndighed. Mange henvendelser drejer sig dog i lige så høj grad om konflikter og uenigheder om barnets opdragelse, omsorg, skolegang eller økonomiske stridigheder.

Første gang forældrene henvender sig til Statsforvaltningen, bliver de normalt indkaldt til et halvanden times samarbejds møde. Her vil en børnesagkyndig medarbejder hjælpe forældrene til at nå frem til en frivillig aftale om deres uenigheder. Herudover har Statsforvaltningen forskellige tilbud om konflikt håndtering, som forældrene kan benytte sig af. Hvis uenighederne handler om samvær, og det ikke lykkes at lave en aftale, bliver sagen sendt videre til en jurist i Statsforvaltningen, der træffer en juridisk afgørelse. Hvis sagen handler om barnets bopæl eller forældremyndighed, vil sagen blive

indbragt for retten, hvor en dommer træffer en afgørelse. Det familieretlige system kan rådgive forældrene om det generelle forældresamarbejde, men har kun mulighed for at træffe juridiske afgørelser omkring samvær, bopæl og forældremyndighed.

Over halvdelen af forældrene i Statsforvaltningen er gengangere, som tidligere har indgået en aftale eller fået en juridisk afgørelse. Men de opsøger Statsforvaltningen igen, fordi de enten ikke har kunnet overholde aftalen, eller fordi der er opstået nye uenigheder. Disse forældre er generelt mere belastede i forhold til konfliktniveau og trivsel end forældre, der henvender sig første gang. For at kunne måle den forebyggende indsats i *Forældre sammen - hver for sig* er projektet kun blevet tilbudt til forældre, der stifter bekendtskab med Statsforvaltningen for første gang - og dermed den mindre belastede del af de skilte forældre i Statsforvaltningen.

Fire typer af sager blandt forældre, der henvender sig i Statsforvaltningen for første gang

Rapporten "Forældrekonflikter efter samlivsbruddet" inddeler forældre, der henvender sig i Statsforvaltningen for første gang, i fire grupper. Grupperne er baseret på første runde af spørgeskemaundersøgelsen, som også indgår i evalueringen af *Forældre sammen – hver for sig*.

- 30 procent af forældrene udgør en mindre belastet gruppe uden et højt konfliktniveau og med få sociale problemer som for eksempel misbrug eller psykisk sygdom.
- 40 procent af forældrene har et højt konfliktniveau, uden at de samtidig plages af sociale problemer.
- 20 procent af forældrene udgør en gruppe med et højt konfliktniveau kombineret med væsentlige problemer med at varetage børnenes omsorg. Forældrene har i en del tilfælde også problemer med misbrug, psykisk sygdom eller psykisk vold.
- 10 procent af forældrene tilhører en stærkt belastet gruppe, hvor 9 ud af 10 har oplevet psykisk vold, mens 6 ud af 10 har oplevet fysisk vold eller overgreb. Denne gruppe har også et højt konfliktniveau, og de fleste oplever problemer med at varetage børnenes omsorg eller misbrug og psykisk sygdom.

Børnenes trivsel hænger sammen med, hvilken af de fire grupper forældrene befinder sig i. Jo højere konfliktniveau og jo flere risici, der optræder i sagen, desto dårligere trivsel oplever børnene.

Sagsbehandlingen i *Forældre sammen* – hver for sig

***Forældre sammen – hver for sig* er et længere konflikthåndteringsforløb, som er blevet iværksat, fordi de eksisterende tilbud om vejledning, konfliktmægling og juridiske afgørelser ikke har formået at klæde forældrene tilstrækkeligt på til selv at håndtere deres samarbejde.**

De forældre, der har sagt ja til at deltage i *Forældre sammen – hver for sig*, er blevet tilbudt et forløb, der som hovedregel har bestået af en kort telefonisk visitationssamtale, en indledende samtale, et 12-timers kursus i tre moduler sammen med 8-11 andre forældrepar og til sidst en til to opfølgende samtaler. Forældre, der ikke har haft ressourcer til at deltage i kurset, eller som af praktiske grunde ikke har mulighed for at møde op til kurset, har i stedet fået mulighed for at deltage i et individuelt tilrettelagt forløb af op til 6 timer.

Formålet med både kurset og det individuelt tilrettelagte forløb har været at forbedre forældrenes redskaber til at samarbejde og støtte deres børn. På kurset er dette sket ved en blanding af oplæg og samtaleøvelser. I de individuelle forløb har medarbejderen tilrettelagt forløbet ud fra forældrenes udfordringer og ressourcer. Forældre med alvorlige risikofaktorer som for eksempel åbenlys vold er som udgangspunkt blevet valgt fra til *Forældre sammen – hver for sig*, da forløbet kræver, at forældrene er trygge ved at være i samme rum.

Forældre i projektet og kontrolgruppen

Den gruppe af forældre, der deltager i *Forældre sammen – hver for sig*, bliver sammenlignet med en kontrolgruppe. Forældrene i kontrolgruppen er blevet tilbudt et samarbejds møde af halvanden times varighed, som er den normale procedure i Statsforvaltningen.

Begge grupper har fået et elektronisk spørgeskema i deres e-boks sammen med indkaldelsen til første møde i Statsforvaltningen. Skemaet kunne de udfylde derhjemme eller ved deres første møde. De forældre, der sagde ja til at deltage i den øvrige del af undersøgelsen, fik endnu et spørgeskema 4-5 måneder efter, at deres sag var startet. For de fleste var det kort tid efter, at sagen var afsluttet. Spørgeskemaet gentog en del af spørgsmålene fra det første spørgeskema samt spørgsmål om forældrenes konkrete deltagelse og tilfredshed med sagsforløbet. Et år efter sagens begyndelse fik forældrene det tredje og sidste spørgeskema, der gentog spørgsmålene fra det andet spørgeskema.

I alt fik 2.502 forældre, der henvendte sig til Statsforvaltningen i første halvdel af projektperioden, mulighed for at deltage i undersøgelsen. Af disse svarede 1.379 forældre på første spørgeskema, 747 på det andet og 637 på det tredje.

Forældre i projektet og kontrolgruppen ligner hinanden

Cirka to tredjedele af de forældre, der er med i undersøgelsen, er med i projektgruppen, der er knyttet til *Forældre sammen – hver for sig*. Den resterende tredjedel hører til kontrolgruppen.

Kontrolgruppen er på de fleste parametre, som for eksempel køn, alder, uddannelse, konfliktniveau og sociale problemer, ikke forskellig fra de forældre, der deltager i *Forældre sammen – hver for sig*. Dog er der enkelte faktorer, hvor forældrene i projektet og kontrolgruppen adskiller sig. Det gælder blandt andet enighed om samvær

og bopæl. Forældre, der deltager i *Forældre sammen – hver for sig* er generelt lidt mere enige ved sagens begyndelse end kontrolgruppen.

Forskel på forældre i projektets forskellige tilbud

Forældrene, der deltog i kursUSDelen i *Forældre sammen – hver for sig*, har typisk et lidt længere samliv bag sig og er i lidt højere grad end de øvrige deltagere i projektet motiveret for at arbejde med deres samarbejdsrelation. Deres konfliktniveau svarer dog til gennemsnittet i Statsforvaltningen, og de angiver i lige så høj grad som andre forældre sociale problemer som for eksempel misbrug og psykisk sygdom. De har dog været i lidt mindre kontakt med kommunale myndigheder op til sagens begyndelse i Statsforvaltningen end de øvrige deltagere i *Forældre sammen – hver for sig*.

Forældre i de individuelt tilrettelagte forløb er i gennemsnit en mindre ressourcestærk gruppe end de øvrige forældre i Statsforvaltningen. De er relativt unge, og flere er arbejdsløse. Desuden har de et højere konfliktniveau, flere sociale problemer og har oftere været i kontakt med de sociale myndigheder før mødet med Statsforvaltningen.

Forældre, der stopper efter forsøgsprojektets indledende samtale, ligner den gennemsnitlige gruppe af forældre, der første gang henvender sig til Statsforvaltningen. Gruppen indeholder dog både forældre med meget lidt indbyrdes kontakt og lav motivation samt relativt ressourcestærke forældre med lavt konfliktniveau.

Færre, men tilfredse deltagere i kursusforløbet

Færre forældre end forventet valgte at deltage i kursUSDelen af *Forældre sammen – hver for sig*. 45 procent takkede ja til forløbet, men den oprindelige forventning var, at op imod 80 procent af forældrene ville deltage.

Begrundelserne for ikke at deltage i kurset var oftest, at forældrene ikke syntes, at det var relevant eller nødvendigt, at de ikke havde tid, eller at deres konfliktniveau var for højt, til at de kunne være på kursus sammen med andre forældre.

En stor del af både forældrene i *Forældre sammen – hver for sig* og forældrene i kontrolgruppen oplever, at Statsforvaltningens tilbud er relevant for deres egen situation. Det gælder for 69 procent i begge grupper. Men i forhold til børnene er tilfredsheden langt større blandt de forældre, der deltog i *Forældre sammen – hver for sig*. Her oplever 76 procent, at tilbuddet er

relevant for børnene, mens det kun er 48 procent i kontrolgruppen.

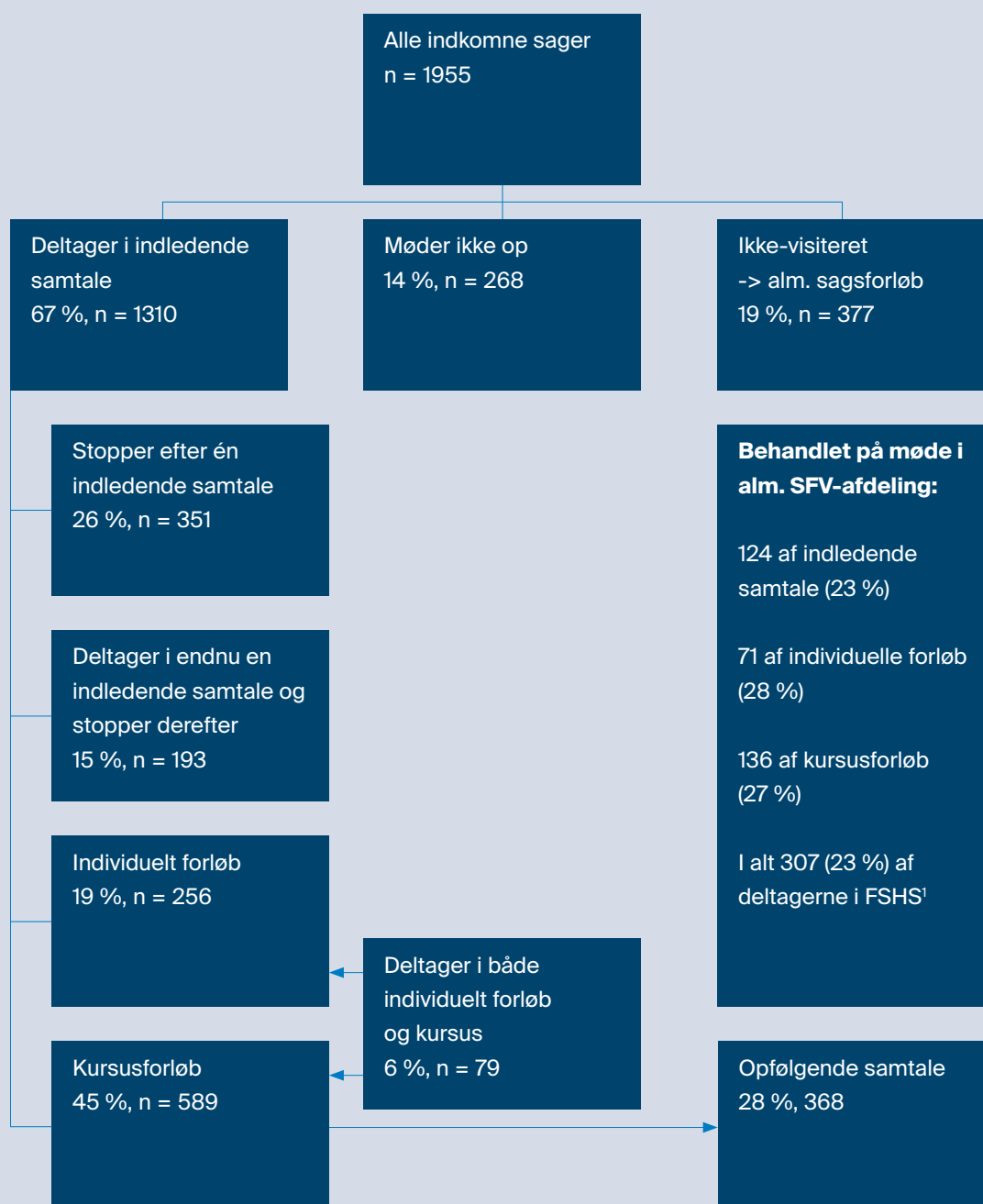
Blandt forældre, der deltog i kurset, er tilfredsheden med oplæggene særlig høj. 74 procent af forældrene oplever, at de kan bruge oplæggene, mens omkring halvdelen oplever, at de kan bruge samtaleøvelserne. De fleste synes, at længden af forløbet er passende, men 29 procent af forældrene i kursusgruppen oplever dog, at forløbet strakte sig over for lang tid. Blandt kontrolgruppen, der kun blev tilbudt et samarbejds møde, er det omvendt. Her oplever mange forældre, at forløbet er for kort.

Indsatsgruppens deltagelse i forskellige tilbud i Statsforvaltningen

Figuren viser, at forældrene i 67 procent af de indkomne sager i Aabenraa og Odense deltog i dele af eller hele forløbet i *Forældre sammen – hver for sig*. Af disse deltog 45 procent i kursusforløbet, mens 19 procent deltog i et individuelt forløb.

Da der er overlap mellem kursusdeltagere og deltagere i de individuelle forløb, er det samlede antal lavere end summen af hver deltagerkategori.

Kilde: Statsforvaltningens sagsregisterdata fra Odense og Aabenraa. Oktober 2015 til april 2018.

Forbedret evne til at forstå og støtte børn

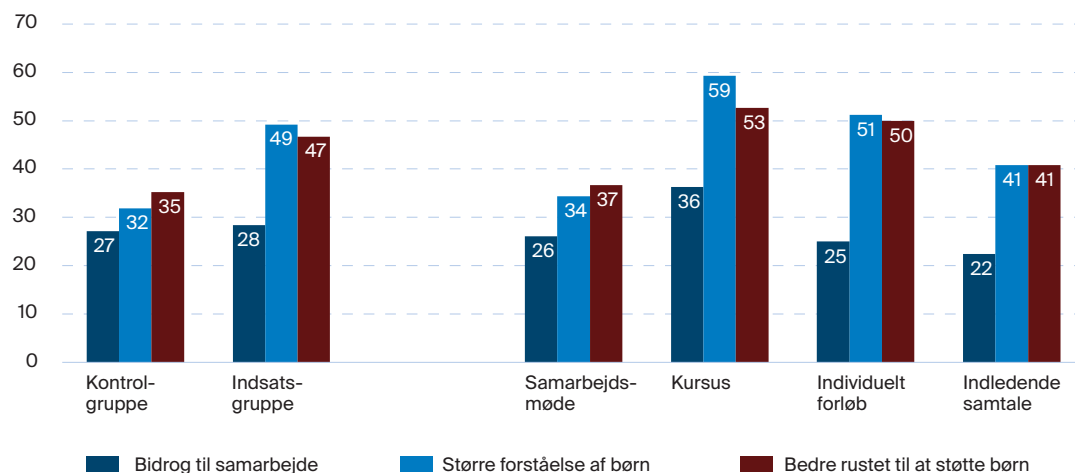
Forældre, der har deltaget i *Forældre sammen - hver for sig*, oplever i højere grad end andre forældre, at de er blevet bedre til at forstå deres børns reaktioner og støtte deres børn.

49 procent af de forældre, der deltog i projektet, svarer et år efter projektets start, at indsatsen har bidraget til, at de har fået større forståelse for deres børn. 47 procent oplever, at de efter projektet var bedre rustet til at støtte deres børn. I kontrolgruppen gælder det samme for henholdsvis 32 og 35 procent.

De forældre, der har deltaget i kursUSDelen af *Forældre sammen - hver for sig*, er de mest positive. Hele 59 procent af denne gruppe oplever at have fået større forståelse for deres børns situation. Dette gælder blot for 41 procent af de forældre, der er stoppet i projektet

efter en eller to indledende samtaler. Den positive vurdering af projektets betydning for deres evner som forældre sætter sig dog ikke spor i deres vurdering af den anden forælder og betyder heller ikke, at de som samlet forældrepar er blevet bedre til at prioritere deres børns behov højere end deres egne individuelle behov. Dette lidt paradoksale resultat kan skyldes, at forældrene i løbet af projektet er blevet mere bevidst om hensigtsmæssige og mindre hensigtsmæssige måder at praktisere forældreskab på og derfor er blevet mere kritisk indstillet over for den anden forælder.

Oplevelse af Statsforvaltningens betydning for forældresamarbejde

Figuren viser, at forældrene i projektet i væsentlig større omfang end kontrolgruppen oplever, at Statsforvaltningens tilbud har hjulpet dem til at forstå og støtte deres børn. Forældre, der har deltaget i *Forældre sammen - hver for sig*s kursusforløb, oplever i højere grad end de øvrige grupper, at indsatsen har gjort dem bedre til at samarbejde med hinanden. Data er fra tredje runde af spørgeskemaundersøgelsen indsamlet i perioden 1. januar 2017 til 1. maj 2018. N: 686/620.

Forældre på kursus får et bedre samarbejde og færre konflikter

De fleste forældre, der henvender sig i Statsforvaltningen, oplever et bedre samarbejde og færre konflikter, når deres sag er afsluttet. Blandt de forældre, der har deltaget i kursUSDelen af *Forældre sammen - hver for sig*, er resultaterne dog markant bedre.

36 procent af forældrene i kursusgruppen svarer efter et år, at Statsforvaltningen har bidraget til en forbedring af deres forældresamarbejde. Det gælder kun for 22-26 procent af de øvrige grupper. Desuden oplever 55 procent fra kursusgruppen, at de kan håndtere deres forældresamarbejde kort tid efter sagens afslutning. Blandt de forældre, som ikke har deltaget i kurset, svarer 39-47 procent, at de kan håndtere forældresamarbejdet.

Kursusgruppens gennemsnitlige konfliktniveau falder også lidt mere i løbet af de første 4-5 måneder, end det gør i de øvrige grupper. Kursusgruppens positive udbytte behøver ikke udelukkende at handle om kursets indhold, men kan også skyldes, at de til at begynde med var lidt mere motiveret og havde en lidt stærkere indbyrdes relation at bygge videre på, end de øvrige grupper.

Stor betydning for enighed om samvær - mindre for enighed om bopæl

Både forældre, der deltog i *Forældre sammen - hver for sig*, og kontrolgruppen er løbende blevet bedre til at enes om samværsordningen for deres barn. I begge grupper er omkring 21 procent enige fra sagens start, mens 36 procent er enige mod sagens afslutning. Men herefter er det kun forældrene fra *Forældre sammen - hver for sig*, der fortsætter den positive udvikling. Cirka et år efter sagens start er enigheden om samvær nået helt op på 45 procent for forældre i projektet, mens kontrolgruppen ikke har udviklet sig yderligere.

Når det gælder enighed om bopæl, ser kontrolgruppen ud til at have udviklet sig i en mere positiv retning end forældrene fra projektet. Dette kan dog skyldes, at projektdeltagerne på dette parameter har et bedre udgangspunkt end kontrolgruppen. I forhold til forældremyndigheden er både forældrene i projektet og i kontrolgruppen relativt enige til at begynde med. Der ses derfor kun en lille udvikling på dette område.

Færre juridiske afgørelser og retssager

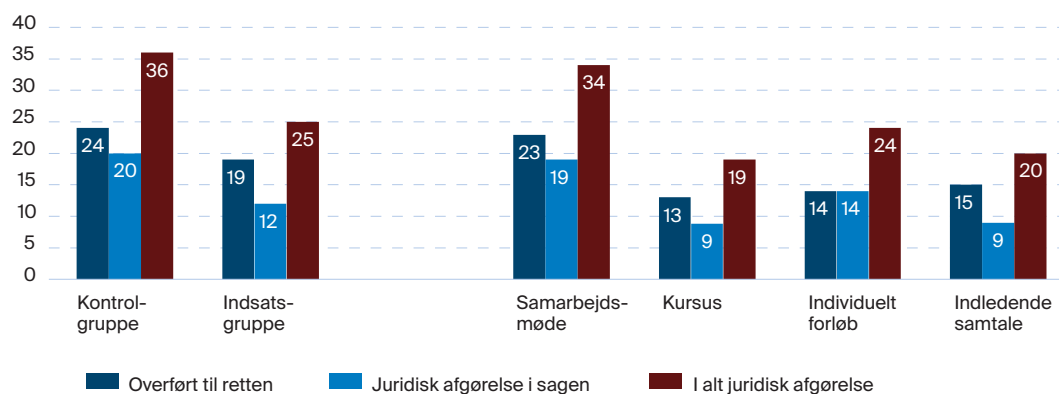
Færre forældre fra *Forældre sammen – hver for sig* er endt med en juridisk afgørelse i Statsforvaltningen i samværsager, og de er også i mindre grad blevet overført til retten i bopæls- og forældremyndighedssager.

12 procent af de forældre, der har deltaget i projektet, har fået en juridisk afgørelse i Statsforvaltningen, mens det gælder for 20 procent af kontrolgruppen. 19 procent fra projektet er blevet overført til domstolene, mens 24 procent af kontrolgruppen er blevet overført til domstolene. I alt har 25 procent af indsatsgruppen fået en juridisk afgørelse i Statsforvaltningen eller er blevet overført til retten. I kontrolgruppen gælder dette for 36 procent.

Sammenligner man de enkelte indsatser, har 19 procent af de forældre, der har deltaget i kursUSDelen af *Forældre sammen – hver for*

sig, fået en juridisk afgørelse i Statsforvaltningen eller er blevet overført til retten. Blandt de forældre i kontrolgruppen, der har været til et samarbejds-møde, gælder det samme 34 procent. Blandt forældrene, der har deltaget i *Forældre sammen – hver for sig*, er der også flere, der ikke ønsker at genoptage deres sag. 56 procent af de forældre, der har deltaget i projektet, ønsker ikke at genoptage deres sag, mens det blandt kontrolgruppen er 45 procent. Dog er mange forældre fortsat i tvivl, og derfor er det usikkert, om forskellen i sidste ende vil være så stor.

Juridiske afgørelser i Statsforvaltningen eller byretten

Figuren viser, at forældrene i projektet i mindre grad end kontrolgruppen har fået juridiske afgørelser i Statsforvaltningen samt i mindre grad er overført til retten. Data er baseret på Statsforvaltningens sagsregisterdata om afgørelser truffet i Statsforvaltningssager og inkluderer kun ikke-henlagte sager oprettet i 2016. N: 1.708/1.497.

Kursusforløbet koster cirka 3.000 kroner mere at gennemføre end et typisk samarbejds-mødeforløb. Ekstraudgifterne opvejes dog stort set af, at omkostningerne til sagsbehandling ved domstolene og juridisk behandling i Statsforvaltningen bliver mindre.

Begrænset betydning for børns og forældres trivsel

Forældrenes stridigheder påvirker ofte børnenes trivsel. 35 procent af alle forældre med sager i Statsforvaltningen oplever ved sagens start, at deres konflikter og samarbejde påvirker børnene negativt.

4-5 måneder efter sagens start er det 23 procent, der oplever, at deres børn påvirkes negativt, og efter et år er det 21 procent. På dette punkt er der ingen forskel på, om forældrene har deltaget i *Forældre sammen – hver for sig* eller ej.

Faktisk ser de børn, som forældrene vurderer til at være i god trivsel ved sagens start, ud til at være i lidt dårligere trivsel, efter at forældrene har deltaget i *Forældre sammen – hver for sig*. Dette resultat afspejler dog ikke nødvendigvis en negativ udvikling, men kan tolkes som et udtryk for, at forældrene i projektet er

blevet bedre til at se og forstå deres børns reaktioner.

Mange af forældrene selv trives også dårligt. Det kommer til udtryk, når de svarer på spørgsmål om deres sygefravær, livstilfredshed og symptomer på frygt, nervøsitet og bekymring. De flestes situation bliver dog løbende bedre, hvilket både gælder forældrene i *Forældre sammen – hver for sig* og kontrolgruppen. Den forbedrede trivsel kan derfor ikke tilskrives forskellen i de tilbud, forældrene har modtaget i Statsforvaltningen.

Stor effekt blandt familier med højt konfliktniveau

Forældre, der ved sagens begyndelse har et højt konfliktniveau, oplever flere positive effekter af at deltage i *Forældre sammen – hver for sig*, end den gennemsnitlige gruppe af forældre.

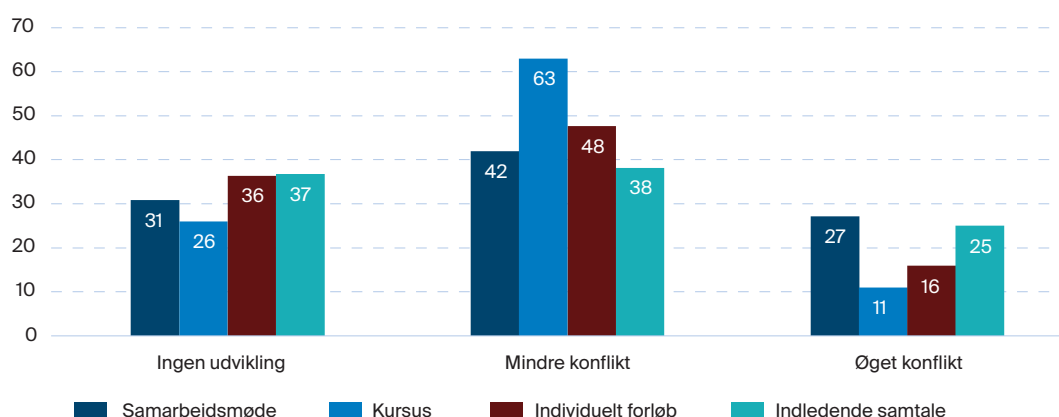
Forældre med højt konfliktniveau, der har deltaget i projektet, oplever i højere grad end højkonflikte forældre fra kontrolgruppen, at deres konfliktniveau falder henover undersøgelsesperioden, samt at deres samarbejde bliver forbedret. Den allerstørste effekt ses hos den del af højkonfliktgruppen, der har deltaget i kursusforløbet.

Faldet i konfliktniveauet hænger sammen med en forbedret trivsel blandt børnene. Denne del af evalueringen er baseret på færre forældrebesvarelser og derfor forbundet med usikkerhed. Der ses dog en tendens til, at de forældre med et højt konfliktniveau, der deltog i *Forældre sammen – hver for sig*, i lidt højere grad end andre forældre oplever, at deres

børns trivsel er blevet forbedret i løbet af projektperioden.

I gruppen af højkonflikte forældre er der desuden markant færre, der ender med en juridisk afgørelse blandt projektdeltagerne. 28 procent af de højkonflikte forældre, der deltog i projektet, har fået en juridisk afgørelse, mens det gælder for 43 procent af de højkonflikte forældre i kontrolgruppen. Dette gælder dog kun, så længe der *ikke* er fysisk vold i forældrenes relation. Blandt de forældre, der oplever fysisk vold, ender 47 procent af forældreparrene i begge grupper på et tidspunkt med en juridisk afgørelse. *Forældre sammen – hver for sig* har altså ikke en positiv virkning på forældre, hvor der er vold indblandet i forholdet.

Udvikling i konfliktniveau efter et år blandt forældre med højt konfliktniveau

Figuren viser, at forældre med højt konfliktniveau, der deltog i *Forældre sammen – hver for sig*s kursusdel, i højere grad end de øvrige grupper oplever et fald i konfliktniveau. Data er fra tredje runde af spørgeskemaundersøgelsen indsamlet i perioden 1. januar 2017 til 1. maj 2018. N: 274.

Konklusion:

Forældre sammen – hver for sig giver gode redskaber til konflikthåndtering

Næsten halvdelen af forældre, der henvender sig i Statsforvaltningen første gang, takkede ja til at deltage i konflikthåndteringstilbuddet *Forældre sammen – hver for sig* – enten som kursusforløb eller som individuelt tilrettelagt forløb.

De forældre, der har deltaget i projektet, oplever, at det giver dem bedre redskaber til at støtte og håndtere deres børn. På længere sigt oplever de også i højere grad enighed omkring samværet, og der er mindre sandsynlighed for, at de ender med en juridisk afgørelse i Statsforvaltningen eller retten. Særligt oplever de forældre, der har deltaget i kursUSDelen af *Forældre sammen – hver for sig*, at de forbedrer deres samarbejde og mindsker deres konfliktniveau.

Forældre i højkonfliktsager uden vold er den gruppe, der har allerstørst gevinst af *Forældre sammen – hver for sig*. Blandt disse forældre har projektet en særlig positiv effekt på kon-

fliktniveauet på både kort og længere sigt samt en positiv effekt på oplevelsen af samarbejdet på kort sigt. Derudover ses en tendens til, at børnene i denne gruppe forbedrer deres trivsel, fordi forældrenes konfliktniveau mindskes.

De øgede økonomiske omkostninger ved at gennemføre *Forældre sammen – hver for sig* bliver stort set opvejet af, at færre sager bliver overført til domstolene. Derfor vil det formodentlig ikke være forbundet med ekstraudgifter, hvis *Forældre sammen – hver for sig* fremover bliver en fast del af Statsforvaltningens tilbud til forældre, der ikke kan blive enige om forældremyndighed, aftaler om samværet og barnets bopæl.

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

FORÆLDRE SAMMEN – HVER FOR SIG
EVALUERING AF ET KONFLIKTHÅNDBTERINGSFORSØG I STATSFORVALTNINGEN

Udgiver: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K
Redaktion: Karen Margrethe Vendelbo Dahl og Thilde Baden Rasmussen
Foto: Ricky John Molloy, Eric Ward, Ole Bo Jensen og Colourbox
Design: heddabank.dk
e-ISBN: 978-87-7119-609-2